

TRANSPORT VOSITALARIDAN SODIR ETILADIGAN O'G'IRLIK JINOYATLARINI FOSH ETISH TAKTIKASI

Xamraqulov Islombek Ilxom o'g'li

IV Akademiyasi 3-kurs kursanti

Annotatsiya; *Ushbu maqolada Transport vositasi haydovchisining yo'l harakati yoki transport vositalaridan foydalanish. Transport vositalarini ta'mirlashda qurilish, yo'l, qishloq xo'jaligi va boshqa ishlarni amalga oshirish jinoyatlar yoki ishlarni amalga oshirish qoidalarini buzish uchun javobgarlikni tortish to'g'risida so'z yuritiladi.*

Kalit so'z ; *transport, foydalanish, qonon, jinoyat, sud, harakat, amaliyot, xafsizlik, vosita, qoida buzish, jarimaga tortilish, natija, ayibdor shaxs.*

Аннотация; *В этой статье используются движение водителя автомобиля или транспортные средства. Ремонт строительства транспортных средств состоит в том, чтобы способствовать ответственности за нарушение правил преступлений или работы.*

Ключевое слово; *Транспорт, использование, кровь, преступность, суд, действие, практика, безопасность, безопасность, штраф, результат, результат, результат, помощь личности*

Transport harakati va undan foydalanish xavfsizligiga qarshi jinoyatlar bilan bog'liq ishlar yuzasidan sud amaliyotida masalalar kelib chiqayotganligi munosabati bilan "Sudlar to'g'risida"gi Qonunning [17-moddasiga](#) muvofiq, O'zbekiston Respublikasi Oliy sudi Plenumi qaror qiladi:

Sudlarning e'tibori shunga qaratilsinki, transport harakati va undan foydalanish xavfsizligiga qarshi jinoyatlarning asosiy obyekti jamoat xavfsizligi va jamoat tartibi hisoblanadi. Shu bilan birga, aybdor shaxs mazkur jinoyatlarni sodir etishda, deyarli barcha hollarda, inson hayoti va solig'i kabi qonun bilan qo'riqlanadigan boshqa obyektlarga ham tajovuz qiladi.

Transport vositasi haydovchisining yo'l harakati yoki transport vositalaridan foydalanish qoidalarini buzish natijasida emas, balki yukni ortish yoki tushirishda, transport vositalarini ta'mirlashda, qurilish, yo'l, qishloq xo'jaligi va boshqa ishlarni amalga oshirishi natijasida JK [266-moddasida](#) nazarda tutilgan oqibatlariga sabab bo'lgan harakatlari, yuzaga kelgan oqibatlar va ayb shaklidan kelib chiqqan holda, shaxsga qarshi jinoyatlar yoki ishlarni amalga oshirish qoidalarini buzish uchun javobgarlikni nazarda tutuvchi [JK](#) tegishli moddalari bo'yicha kvalifikatsiya qilinishi lozim.

Yo'l harakati yoki transport vositalaridan foydalanish qoidalarini buzish, agar u kelib chiqqan oqibatlar bilan bog'liq bo'lmasa, ayblovdan chiqarilishi lozim. Bunday hollarda qonun hujjatlariga muvofiq boshqa huquqiy ta'sir choralari qo'llaniladi.

Sudlarning e'tibori shunga qaratilsinki, yo'l-transport hodisasi sabablarini tekshirishda yo'l harakati yoki transport vositalaridan foydalanish qoidalarining qaysi bandlari buzilganligini va ulardan qaysilari JK [266-moddasida](#) nazarda tutilgan oqibatlar bilan sababiy bog'lanishda bo'lganligini aniqlash zarur.

Yo'l harakati qoidalari ikki yoki undan ortiq yo'l harakati ishtirokchisi tomonidan buzilgan hollarda, JK [266-moddasi](#) bo'yicha jinoiy javobgarlik faqat transport vositasini boshqarish borasidagi harakatlari mazkur moddada ko'rsatib o'tilgan oqibatlar bilan sababiy bog'lanishda bo'lgan haydovchidagina kelib chiqadi. Transport vositasini boshqarish borasidagi harakatlari kelib chiqqan oqibatlar bilan sababiy bog'lanishda bo'lmagan boshqa haydovchi esa, yo'l harakati qoidalarini buzganligi uchun ma'muriy javobgarlikka tortiladi.

Afsuski, transport vositalaridan sodir etiladigan o'g'irlik jinoyatlarini fosh etish taktikasi juda keng ko'lamli mavzudur. Buning sababi, bu jinoyatlar turli xil usullar bilan amalga oshirilishi mumkin va har bir holat o'ziga xos xususiyatlarga ega bo'lishi mumkin.

Jinoyat joyini tekshirish:

- Izlarni qidirish: Jinoyat joyida barmoq izlari, oyoq izlari, DNKlar, kiyim-kechak tolalari, qurol yoki vosita izlari bo'lishi mumkin.
- Kuzatuv kameralarini tahlil qilish: Agar yaqin atrofda kuzatuv kameralari bo'lsa, ular jinoyatchini aniqlashda yordam berishi mumkin.
- Guvohlar bilan suhbatlashish: Jinoyat sodir bo'lgan vaqtda yaqin atrofda bo'lgan shaxslar jinoyat haqida ma'lumot berishi mumkin.

Tekshiruv ishlari:

- Avtomobilning identifikatsiyalash raqamlari bo'yicha tekshiruv o'tkazish: Agar avtomobil o'g'irlangan bo'lsa, uning identifikatsiyalash raqamlari bo'yicha ma'lumotlarni tekshirish kerak.
- Avtomobilning elektron tizimlari bo'yicha tekshiruv o'tkazish: Avtomobilning GPS tizimi, "qora quti" yoki boshqa elektron tizimlar jinoyatchini aniqlashda yordam berishi mumkin.
- Avtomobilni ta'mirlash joylari va avtoullov bozorlarini tekshirish: Jinoyatchilar o'g'irlangan avtomobillarni ta'mirlash joylarida yoki avtoullov bozorlarida sotishga urinishi mumkin.

Jamoatchilik bilan hamkorlik:

- Jamoatchilikni xabardor qilish: Avtomobil o'g'irliklari to'g'risida jamoatchilikni xabardor qilish kerak va ularga o'zlarini himoya qilish usullari to'g'risida ma'lumot berish kerak.
- Mukofot e'lon qilish: Jinoyatni fosh etganlarga mukofot e'lon qilish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2022.
2. O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar organlari to'g'risidagi Qonuni. – Toshkent: Adolat, 2018.
3. O'zbekiston Respublikasi Jinoyat Kodeksi. – Toshkent: Adolat, 2016.
4. O'zbekiston Respublikasi "Mahalliy o'zini o'zi boshqarish organlari to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent: Adolat, 2020.
5. Karimov, I. A. "O'zbekistonning kelajagi buyuk davlat bo'ladi." – Toshkent: O'zbekiston, 1992.